

RUSOVÉ NA KRYMU, ČEŠI V KARPATECH

TEN, KDO JEDNOU OCHUTNAL UKRAJINSKÉ KARPATY, ZÁKONITĚ SE SEM MUSÍ VRACET. KRÁSNÉ DUBOVÉ A BUKOVÉ LESY, HLUBOKÉ ROKLE, PRŮZRAČNÉ POTOKY A ŘEKY, MÍSTY AŽ 1500 METRŮ PŘEVÝŠENÍ A NA VRCHOLKÁCH PLANINY S ÚCHVATNÝM, AŽ DECH BEROUČÍM VÝHLEDEM. DO TOHO PŘÍJEMNÍ LIDÉ, KTEŘÍ BY SI S VÁMI CHTĚLI POVÍDAT. POLOVINA Z NICH DĚLALA V ČECHÁCH A JAZYKOVÁ BARIÉRA TU NENÍ.

TEXT: Jarda „Červík“ Černý FOTO: Červík, Tom Hégr

Neuplynuly ani dva měsíce a znovu se sem vracíme. Politická situace na Ukrajině se zdá velice nepříznivá. Rusové obsadili Krym, no a my jedeme na týden obsadit ukrajinské Karpaty, dokud to jde. Tentokrát jedeme v malé skupince. Tomáš (Can-Am 1000), Katka (ArcticCat 1000 TRV), Josef (CF Moto X8), no a já (Červík) na (Arctic Cat 700 TRV).

Čeká nás bádací expedice. Objevování nových míst v okruhu 50 km. Možná, že se to zdá málo, ale vzduchem na centrální bod Evropy to je pouhých 25 km, ale po hřebenech tam a zpět najedeme 200 km. A přitom se nevracíme po stejné trase. Asfaltku použijeme jen na 8 km u bodu a dotankování, jinak vše terénem pod svižným tempem, aby se to dalo zvládnout.

Vyrážíme 21. března. Musíme zvolit jiný hraniční přechod, protože ten, co jsme používali, je jen pro osobní přepravu a Tomáš má u auta v techničáku napsáno - nákladní. I tam to šlo docela rychle. Celníci příjemní a za hodinu a půl vyřízeno. Na Hotel Turbaza Velikij jsme dorazili v 11 hodin, ale zjistili jsme, že z nedostatku zákazníků byl zavřen. Pro čtyři čtyřkolkáře tu teď je osmičlenná obsluha. Tak si nás tu váží a přitom ubytování tu vyjde na pouhých 180 Kč za noc. Jde-

me se ubytovat a cíl natěšení vyrazíme na okolní průzkum, jak je to na vrcholcích se sněhem, který byl z dálky vidět. Volím nejkratší cestu na vrchol Apecka. Sluníčko nám svítí a teplota přes 20°C, co si víc přát. Nad 900 m n.m. potkáme první sníh. Čím se šplháme výše, přibývá i jeho hloubka, ale jen tam, kde sluníčko nedosáhne. Vrcholek po pár minutách zdoláme všichni. Za ním se spouštíme po sněhu dolů k salaši, kde se chceme občerstvit. Cesty není zpět. Tom vytahuje zbrusu nový benzínový vaříč. Co si matně pamatuji, tak asi třetí v pořadí a zase nefunguje. Na hotel se dostáváme za tmy.

Sáhli jsme si na dno

Druhý den vyrazíme směr Koločava, a to tentokrát po hřebenech. Na

planinách potkáme sněhová pole, naštěstí vždy jen při sjezdech, což zase znamená - „zpět to nepůjde“, ale naše nadšení nás žene dopředu a zpátky ni krok. Začíná přituhovat. Od 1 200 m n.m. potkáme sníh častěji, a to i při výjezdech. Místy prosvítá tráva, po které se snažíme jet. Cesta je celá zavátá, ale jednou to jde zprava, podruhé zleva. Sklon výjezdů se s nadmořskou výškou zvyšuje. Tam, kam to jde, vyjedu a pěšky hledám, kudy to půjde. Tom to zkouší z druhé strany, ale beznadějně se zahrabává. Poprvé cítím, že se mi čtyřkolka zvedá na zadní, aniž bych to chtěl, což u dlouhé verze jen tak nezažijete. Drny mě nakopávají a nalepen na řídkách zdolávám jeden z vrcholků. Mávám na ostatní, že tudy to jde. Postupně šplhají vzhůru. Jejich výrazy v obličejích se různí, ale všichni si posunuli svoje hranice. V dále už je vidět vysílač, který je nad Koločavou. Zastavuje nás sníh na hřebeni, který nejde objet. Zkousím razit cestu a za mnou i Tom. Ostatní čekají. Na dálku to vypadá, že to není možné zdolat, ale když jsem na ta místa dorazil, vždycky to nějak šlo. Po 10 km se vracím pro ostatní a vedu je na nejvyšší vrcholek této trasy 1563 m n.m. Odtud už někudy dolů - jsou tu tři možnosti. Dvě cesty značené turisticky a třetí u vysílače, ke kterému musejí zákonitě jezdit servisáci, ale je

od nás vzdálen ještě tak na hodku cesty, což nemáme. Stmívat se bude už za dvě hodiny. První sjezd je pod sněhem značený turistickou značkou a druhý je v úžlabině, taktéž pod sněhem, ale není se tam kde přivázat za naviják. Tom se pouští do první varianty a my ho následujeme. Zahrabává se. Objíždím ho a pokračuji. To nebylo dobré rozhodnutí. Končím 20 metrů pod ním v půlmetrovém sněhu. Zastavujeme ostatní a začíná boj. Hodinu a půl dostávám čtyřkolku o těch 20 metrů zpět. Povedlo se mi navijákem vymlátit baterku, až mi zdechnul motor. Tom zatím pomohl nasměrovat Kačku s Josefem na stezku, která byla pár metrů od nás, ale sklon a sníh nám nedovolil se tam dostat. Při

těchto manévrech Kačka urazila zadní kolo o kámen schovaný pod sněhem. Padla na nás tma. Mokří a zmrzlí zanecháváme Katčinu čtyřkolku ve svahu a zkoušíme se dostat do civilizace. Touto stezkou už dlouho nikdo nešel, natož jel. Trialové pasáže nás neminuly.

Po hodině se konečně dostáváme na planiny nad Koločavou. Za další půlhodiny už jsme v restauraci Četnická stanice, kde jsme srdečně vítáni. Hodiny odbíjely dvacátou hodinu. Vyléváme vodu z bot a ždímáme ponožky. Domácí nám přináší zbrusu

nové teplé ponožky z manželova šatníku a igelitové pytlíky, aby se nám nenamočily v botách. Po pozdním obědě doléváme benzin z kanystrů a pokračujeme dalších 80 km na hotel, kam dorážíme ve 23 hodin. Tom chtěl zažít nějaké dobrodružství, kde si sáhneme na dno, což se nám i dnes povedlo.

Pro kočku

Třetí den je záchranářský. Majitel hotelu nám poskytuje náhradní díl – těhlici ze své čtyřkolky. V nedalekém servisu nám pomáhají povolit středovou matku. Nepředstavujte si servis jako u nás - zděná budova s plechovými vraty a uvnitř vše od oleje, náradí jen základní. Vše tu řeší kladivem a hrubou silou, kterou zrovna potřebujeme. Rázový uta-

hovák si s matkou neporadil, tak jde na ni se zavařenou ráčnou a dlouhou trubkou, co s ní povolují kola u Zilu. Matka povolila, měníme poloosy, protože si nejsme jistí, jestli sedmistovka a litr jsou stejné. Chceme ještě závlačku. Dostáváme do ruky hřebík se slovy: „*Tohle je ukrajinská závlačka.*“ Sedáme na čtyřkolky a vyrážíme k nemocné, opuštěné, ve sněhu zapadlé čtyřkolce. Dostáváme se až do 1000 m n. m., kde nás zastavuje prudký kamenitý svah. Za tmy to tak strašně nevypadalo, když jsme to jeli dolů. S Tomem bereme nářadí a těhlici do ruky a vyrážíme dál pěšky. Po tři čtvrtě hodině brodění sněhem a s jazyky na vestě jsme u čtyřkolky. Oprava nám šla rychle a po hodině nás Kačka radostně vítala, že je opět pojízdná. Z lesa vjíždíme do potoka, kterým pokračujeme dál. V GPS je tato cesta značená červeně jako hlavní asfaltová silnice, ale ta tu nikdy nebyla. Ještě že nejedeme autem, ale pro naše miláčky je to ta pravá cesta. Dokonale umytý podvozek ještě zaprášíme na cestě k hotelu. Třicet kilometrů po cestě je horší než 200 lesem po hřebenech. Opět dorážíme za tmy s deštěm v zádech, alespoň se nebudeme prášit.

Čtvrtý den jedeme na trh navštívit pochodující bankomat. Příjemně nás překvapí oslabení hřivny. Už je pod 2 Kč za hřivnu. Benzín tu stojí mezi 22-24 Kč. Hned se nám jezdí lépe. Dokonce jsme si tu zakoupili SIM karty do telefonu. Naši operátoři za volání do Čech chtějí 50 Kč, SMS 10 Kč a ukrajinský operátor do Evropy jen 1,20 Kč a SMS 0,20 Kč. Neuvěřitelné, jak nás operátoři obírají. Obohaceni o dojmy míříme na hotel vyložit nákup a hned do terénu. Pěkně to po dešti klouže a některé výjezdy už tak lehce nejdou. Na hřebeni dokonce napadl sníh. V husté mlze není nic vidět, a tak otáčíme do údolí, kde před soumrakem v potoce opláchneme kolky od bahna. Ještě tradičně dotankujeme, abychom po ránu mohli vyrazit rovnou do kopců.

Pátý den vyrážíme směr jezera. Po hřebenech přes Apecku to kvůli sněhovým závějím nejde, tak volím směr hřeben, údolí, hřeben, údolí, hřeben, údolí, až ke Kobyljanské Poljaně. Na rozcestí zastavuji a jedu Tomášovi ukázat výjezd na vrchol zvaný Kobyla. Už tam „zařvalo“ mnoho čtyřkolek

se zkušenými jezdci, a proto Káťu necháváme z bezpečnostních důvodů na rozcestí. Po návratu zpět Tom zjišťuje u Káti defekt na pneu, a tak se pouštíme do opravy. Čtyřkolku usadíme pěkně na pařez, aby se mohlo sundat kolo. Při té příležitosti vdechneme rychle oběd, abychom se tím později nezdržovali. Na tomto hřebenu se střídají pastviny s rozjetými koleji v lese a prudké sypké kamenité výjezdy. Začínáme se i místy brodit sněhem. Statečně razím cestu až do doby, než přijedeme na poslední pastvinu. Do cíle to máme pouhé 2 km. Přichází sněhová vánice. Obklopuje mě bílá tma. Vracím se ve svých kolejích, protože není nic vidět. Dojždím k ostatním, kteří se prohrabávají ve výjezdu. Velím zpět a rychle pryč, dokud je vidět. Mysleli si, že si z nich dělám srandu, když tak pěkně svítilo sluníčko, ale po dvou minutách nás to dostihlo. První odbočkou směrem na základnu se spouštíme starou těžební stezkou do údolí. Zpočátku to moc nadějně nevypadá, ale hluboko v roklí se už těžilo. Klouzavým a hlubokým bahnem jsme sklouzli do řeky, kde s chutí myjeme podvozky. Za tmy ještě dotankujeme a hurá na kutě.

Zase extrém

Šestý den. Návštěva bazaru v Teresnici. „Bankomat“ nás zve na kávu a radí, kam jet do nedalekého Safari, které jsme bohužel nenašli. Zato jsme objevili krásné rokle a výjezdy na hřebeny kopců. Na jednom z nich si dáváme oběd u salaše. Hledíme do údolí a zaujal nás hřeben na druhé straně. Hned je jasné, kam se budeme šplhat. Zhruba po hodině sjezdu a šplhání

jsme na něm a pokračujeme dál po jeho hřbetu, až se dostáváme nad městečko Dubová. Přes údolí hledíme na zasněžený vrcholek Apecka. Spouštíme se pastvinami, až přijíždíme k prvním obydlím, odkud už vede cesta až za město. Po mostě přes řeku a vzhůru na Apecku. Chvilku trvá, než se trefím na tu správnou cestu směrem na vrchol. Míjíme poslední roubenku a už jsou tu jen pastviny s prudkými výjezdy. Za jednou zatáčkou začnu pochybovat, jestli to má smysl riskovat. Přeci jenom jede s námi nováček a nerad bych, aby se mu něco stalo. Jelikož se mě drží jako klišťe a vidí to, co já, s úsměvem mě žene kupředu. Po chvilce doráží i ostatní. Po hodinovém šplhání přijíždíme k sněhovým polím pod vrcholkem. Prorážím cestu a po chvilce dorážím na vrchol. Postupně doráží i ostatní. Jako poslední vždy jede Tom. Přijíždí ke mně se slovy: „Tohle asi nejždí normální čtyřkolkáři, co?“ Naposledy si zařadíme ve sněhu a jedeme na hotel, kde nás čeká už vyhřátá sauna a masáž.

Sedmý, závěrečný den. Ukrajinské bazary a klesající kurz hřivny nás zaujal natolik, že vymetáme jeden za druhým. Tentokrát je největší v Teresvě. Z bazaru do Rumunsku je to jen přes řeku. Cestu zpět volím zase přes neprobádané kopečky. Do GPS zadávám bod hotel, jen abych viděl směr. Je to jak na horské dráze. Cesty mizí za posledním obydlím a dál si razíme cestu svou. Na jednom kopci narážíme na zbrusu nový kostel se sedmi věžemi a obehaný zdí. Nic malého a vše se trpytí. Zřejmě pastýr má velké stádo oveček. Za ním opět cesta končí u stavení. Vzduchem pouhé 3 km od hotelu. Ptáme se na cestu. Domácí nám ukazují, kudy jet dál přes jejich pozemek. V jejich sadu se otáčím a jedu zpět. Oni stále ukazují vzhůru. Jejich syn sedá na moped odhadem stopětadvacítka a máme ho následovat. Projíždíme mezi dřevníkem, kurníkem a mizíme v kopci, kde vede pěšinka. Chvilkami mu nestíhám. Přeci jenom boční náklon čtyřkolce nedělá dobře. V listí mu to taky klouže, ale vše dohání nohama. Dovede nás na hřeben a ukazuje cestu dolů. Dáváme mu drobné na benzin a mizíme z dohledu. Poslední kilometry si vychutnáváme. Čtyřkolky ještě opláchneme v potoce a nakládáme.

Tento týden byl plný adrenalinu. Chvilkami jsem si sáhl i na dno, když jsem vykopával a navijákoval čtyřkolku z hlubokého sněhu nebo když jsme s Tomem šli pěšky s náradím a dílem do kopců opravovat čtyřkolku, ale stálo to za to.

